

Nem halni ment Erdélybe

2009 június 04. Flag

Szöveg méret

Mentés

-
-
-

- [0](#)

Még nincs értékelve

Mérték

Móser Zoltán fantasztikus cikksorozata a régmúlt idők, az elfelejtett Magyarország kincseit mutatja meg nekünk ebben a párvját ritkító sorozatban, mely a Magyar Nemzet hétvégi magazinjának volt elengedhetetlen tartozéka. Utazzon velünk, ismerjük meg együtt Magyarországot egy kicsit másképpen.

„Haldoklik az öreg tanú, / Pet?fi vén körtefája. /
Azt beszélük, hogy ? látta volt a / költ?t halni menni utoljára.”
Kányádi Sándor

A magyar honvédsereg ezernyolcszáznegyvenkilenc július 30-án délután érkezett meg Székelykeresztúrra. Pet?fi nem a sereggel ment, hanem körülbelül egy órával kés?bb, mégpedig katonai felszerelés nélkül. Gyalókey Lajos, Bem seregében a katonai iroda vezetője hiteles emlékezése szerint: „... mindnyájan elindultunk, hogy az utcán sorba állított kocsikra felüljünk. Mid?n saját alkalmatosságomon éppen elhelyezkedni akartam, észrevettem Pet?fit, aki szemeit a kocsisoron keres?leg végigjártatva és kezével intve egyenesen felém tartott. Hozzám érkezve így szólított meg: Pajtás... adhatnál nekem egy kis helyet? Egész örömmel, felelém, és ?... a kocsira felpattant... Délben Kelemenelkén özvegy Simonné úrn?nek ízléssel berendezett kastélyában állapotunk meg... Ebéd után azon rendben, mellyel jöttünk, elindultunk Kelemenelké?l, és alkonyatkor minden nevezetesebb incidens nélkül Sztás (most Székely) Keresztúrra érkeztünk.” (Más szemtanúk szerint Bem és serege már délután két óra tájban odaérkezett.)

Arról, hogy Pet?fi itt hol volt elszállásolva, el volt-e egyáltalán, sok vita folyt, az azonban elfogadott tény, hogy a Gyárfás-házban, Vargha Zsigmondnál vacsorázott több tiszt társaságában. Ugyancsak tisztázatlan kérdés, hogy élete utolsó éjszakáját hol és mivel töltötte, de a legvalószínűbb, hogy szállás hiányában csatlakozott a Szakál fogadóban (kocsmában) borozgató tiszttársaihoz.

„Július 31-én reggel 6 órakor indult el Pet?fi az Újszékelyen volt f?hadiszállására, de már ekkor a tábornok és tábornok útban volt Segesvár felé, hol akkor Lüdersz orosz tábornok állott 18 ezer emberrel és 48 ágyúval.” Pet?fi ezúttal is Gyalókey kocsiján utazik. A fiatal tiszt vallomásában (Segesvár és Pet?fi, 1887) ismételtén „a magyar nép kegyeletével való üzérkedésnek” mondja az olyan ábrázolásokat, amelyek Pet?fit e napon kardos, lovas, ragyogó egyenruhás harcfinak ábrázolják: „... határozottan tudom és bizonyítom, hogy egész fels? öltözetét azon szerencsétlen napon egy vitorlavászonból készült blúz, (másféle) mellény és nadrág, továbbá egy szürke köpeny képezte, fején egyszer? katonatiszti sapka volt, válláról pedig egy szíjon függ? sárga b?rtáska lógott.”

Délél?tt 10 óra tájban fejez?dött be Segesvár és Fehéregyháza között a két szemben álló fél, a Lüdersz vezette orosz és a Bem vezette kicsiny magyar sereg felállása. Bem nyitotta meg a csatát ágyút?zzel. Gyalókey és Pet?fi ekkor Fehéregyháza utcáján kocsizott: „Mint a harci mén, mely a rohamot jelz? kürt szavára ideges lázzal röpi el?re, Pet?fi is a csata els? jelét meghallva üléséb?l izgatottan felpattant, a kocsiból búcsúzás nélkül leugrott, és sebesen el?reszaladt.”

Ez az utolsó hiteles kép Pet?fir?l – f?zi a fentiekhez Martinkó András irodalomtörténész az általa összeállított dokumentumkötet végén. Mindezt az itt látható kép mellett egy mostanában olvasott vers strófájával toldanám meg:

„Az országhatár nem magyaráz meg semmit / Hasalj mellém a f?be / Lásd a vert sereget azon a délutánon / És hogyha szédülsz a holtak arcába nézz fel? – írja Segesvár cím? szép versében Csokonai Attila. Utolsó sorát kölcsönvéve: Pet?fire s halálára gondolni nekem azt jelenti, hogy nézni e fát, felnézni e fára.

Móser Zoltán, mno.hu

Ajánló

